

Sygnatura akt III C 1144/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2019 r.

Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie, w Wydziale III Cywilnym,

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SR Grzegorz Szacon

Protokolant: Stażysta Natalia Czaban

po rozpoznaniu w dniu 21 lutego 2019 r., w S.,

na rozprawie,

sprawy z powództwa Miejskiego Rzecznika Konsumentów w S.,

działającego na rzecz H. G.,

przeciwko pozwanemu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.,

o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego

I. ustala, że umowa o nazwie U. (...) Paliwa Gazowego (...)_UK z dnia 19 czerwca 2017 roku, zawarta w S. pomiędzy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., a H. G. jest nieważna;

II. ustala, że umowa sprzedaży energii elektrycznej nr (...)_US z dnia 19 czerwca 2017 roku, zawarta w S. pomiędzy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., a H. G. jest nieważna;

III. ustala, że roszczenie powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wynikające z noty obciążeniowej nr (...) i z noty obciążeniowej nr (...) nie istnieje;

IV. odstępuje od obciążania pozwanego nie uiszczonymi kosztami sądowymi.

Sędzia SR Grzegorz Szacon

Sygn. akt III C 1144/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 14 marca 2018 roku Miejski Rzecznik Konsumentów w S. działający na rzecz H. G. wniósł o ustalenie, że:

1) kontrakty o nazwach: „Umowa Kompleksowa Dostarczania Paliwa Gazowego nr (...)_UK z dnia 19 czerwca 2017 r i „Umowa Sprzedaży (...) Elektrycznej nr (...)_US”, zawarte pomiędzy H. G., a (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W. są nieważne ze względu na skuteczne uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu;

oraz że

2) żądane przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością

w W. roszczenia wyrażone w notach obciążeniowych nr (...) i nr (...) nie istnieją.

W uzasadnieniu żądania pozwu powód wskazał, że dnia 19 czerwca 2017 roku H. G., jako konsument, zawarła z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W. dwie umowy, tj. umowę kompleksową dostarczania paliwa gazowego i umowę sprzedaży energii elektrycznej. Do zawarcia umów doszło w mieszkaniu H. G., a przedstawiciele pozwanej podkreślali, że są pracownikami dotychczasowego dostawcy energii elektrycznej, tj. (...) Spółki Akcyjnej w P. oraz dotychczasowego dostawcy (...) Spółki Akcyjnej w W., a ich wizyta związana jest z koniecznością modyfikacji umów dotychczas wiążących H. G., które to zmiany mają jedynie charakter formalny i zmierzają do obniżenia wysokości rachunków za energię elektryczną i gaz. Przedstawiciele pozwanej nie informowali natomiast, że są pracownikami P.P. i G. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W., a zawarcie przedmiotowych umów zmierza do zmiany sprzedawcy energii elektrycznej i dostawcy gazu. Jedynymi dokumentami jakie przedstawiono konsumentce były same umowy, bez stanowiących ich integralną część cenników i regulaminów.

H. G., będąca osobą starszą, cierpiącą na osłabienie słuchu, zaniki pamięci i inne dolegliwości związane z jej podeszłym wiekiem, zaufała przedstawicielom pozwanej i bez zapoznania się z treścią przedstawionych jej dokumentów, podpisała je, będąc przekonaną, iż dokonuje jedynie zmiany taryfy u dotychczasowych operatorów.

Nieprawidłowości w sposobie zawierania umów przez stronę pozwaną zostały wskazane w decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konsumentów i Konkurencji z dnia 30 grudnia 2016 roku nr (...), zaś Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wszczął postępowanie administracyjne w sprawie cofnięcia pozwanej koncesji na obrót energią elektryczną.

O tym, że wskutek podpisania przedmiotowych umów nastąpiła zmiana sprzedawcy energii elektrycznej i dostawcy paliwa gazowego, H. G. dowiedziała się kiedy otrzymała pisma od dotychczasowych dostawców energii elektrycznej i gazu.

Pismem z dnia 28 sierpnia 2017 roku H. G. skierowała do (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych wyżej opisanych umów – jako zawartych pod wpływem błędu.

Pozwana nie uznała tych oświadczeń za skuteczne, nie ustosunkowując się merytorycznie do zarzutów konsumentki w zakresie okoliczności, w jakich doszło do zawarcia umów, eksponując jedynie okoliczność, że konsumentka podpisała przedłożone jej dokumenty.

Pismem z 19 września 2017 roku H. G. złożyła oświadczenie o wypowiedzeniu wyżej opisanych umów zawartych z pozwaną. W związku ze złożonym oświadczeniem o wypowiedzeniu przedmiotowych umów pozwana obciążyła H. G. obowiązkiem zapłaty opłat jednorazowych („wyrównawczych”) odpowiednio w kwocie 918 złotych, tytułem rozwiązania umowy sprzedaży energii elektrycznej oraz kwoty 935 złotych, tytułem rozwiązania umowy dostarczania paliwa gazowego.

W ocenie strony powodowej konsumentka ma interes prawny w dokonaniu ustalenia, iż nie ma obowiązku zapłaty na rzecz pozwanej opłat wyrównawczych, gdyż od tego ustalenia zależne jest usunięcie niepewności co do jej sytuacji prawnej. W ocenie strony powodowej okoliczności, w jakich doszło do zawarcia przedmiotowych umów oraz ich warunki, uzasadniają złożenie oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu. Wprawdzie konsumentka podpisała dokumenty przedłożone jej przez przedstawiciela pozwanej bez zapoznania się z ich treścią, lecz działała pod wpływem zapewnienia pracownika pozwanej, iż jest to zwykła formalność związana z dotychczasowymi dostawcami mediów i zmierzająca do obniżenia wysokości rachunków, a zatem konsumentka miała mylne wyobrażenie o treści podejmowanej czynności prawnej (w tym co do strony umowy i atrakcyjności cenowej oferty). Błąd dotyczył zatem treści czynności prawnej i był również istotny w rozumieniu przepisu art. 84 § 2 k.c. W tej sytuacji uzasadnione jest przyjęcie, że gdyby konsumentka nie działała pod wpływem błędu i oceniała sprawę rozsądnie, to nie złożyłaby oświadczenia o zawarciu przedmiotowych umów.

W odpowiedzi na pozew pozwana - **(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W.** oświadczyła, że uznaje powództwo w całości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

H. G. była związana umową sprzedaży energii elektrycznej do gospodarstwa domowego przy ulicy (...) w S. z (...) Spółką Akcyjną w P. oraz umową dostawy paliwa gazowego z (...) Spółką Akcyjną w W..

Niesporne.

W dniu 19 czerwca 2017 roku w mieszkaniu H. G. w S. przy ulicy (...) pojawił się przedstawiciel firmy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. - K. S.. Poinformował on H. G., że zachodzi potrzeba dokonania zmiany umowy sprzedaży energii elektrycznej oraz umowy dostawy paliwa gazowego, która to zmiana ma charakter jedynie formalny i zmierza do obniżenia wysokości rachunków za energię elektryczną i gaz.

K. S. nie informował H. G., że jest przedstawicielem podmiotu o nazwie (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. i że zawarcie umów na przedstawionych przez niego warunkach oznacza zmianę sprzedawcy energii elektrycznej i dostawcy gazu na (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W..

Przedstawione przez K. S. informacje dotyczące zmiany umowy sprzedaży energii elektrycznej i umowy dostawy gazu nie budziły u H. G. wątpliwości co do tego, że umowy te nie prowadzą do zmiany sprzedawcy energii elektrycznej i dostawcy gazu, a na podstawie ich postanowień rachunki za energię elektryczną i paliwo gazowe będą niższe.

H. G. podpisała przedłożone jej formularze umowy sprzedaży energii elektrycznej numer (...)_US z dnia 19 czerwca 2017 r. i umowy kompleksowej dostarczania paliwa gazowego nr (...)_UK z dnia 19 czerwca 2017 r. - bez zapoznania się z ich treścią.

Przy zawarciu umów H. G. nie okazano, ani nie doręczono ogólnych warunków umowy sprzedaży energii elektrycznej i dostarczania gazu, ani cennika promocyjnego.

Niesporne.

W dacie zawarcia umowy H. G. miała 83 lata. Konsumentka jest również osobą słabosłyszącą, cierpiąca na zaniki pamięci i inne dolegliwości związane z podeszłym wiekiem.

Niesporne.

Umowa sprzedaży energii elektrycznej (...)_US z dnia 19 czerwca 2017 została zawarta na czas określony 60 miesięcy.

Zgodnie z postanowieniem par. 1 pkt 3 i 4 (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. zobowiązała się do sprzedaży odbiorcy – H. G. energii elektrycznej, a odbiorca zobowiązał się do jej kupna i odbioru dla punktu odbioru energii elektrycznej na warunkach określonych w umowie, ogólnych warunkach umowy sprzedaży energii elektrycznej oraz cenniku promocyjnym.

Odbiorca uprawniony był do wypowiedzenia umowy, bez podania przyczyny, poprzez złożenie pisemnego oświadczenia o wypowiedzeniu. Umowa ulega rozwiązaniu z ostatnim dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym oświadczenie o wypowiedzeniu wpłynęło do sprzedawcy. Odbiorca może wskazać późniejszy termin rozwiązania umowy (par. 1 pkt.9 umowy).

Zgodnie z postanowieniem par. 4 pkt 2 umowy w przypadku wypowiedzenia przez odbiorcę umowy zawartej na czas określony przed upływem okresu 60 miesięcy, odbiorca zapłaci sprzedawcy opłatę jednorazową z tytułu przedterminowego rozwiązania umowy zawartej na czas określony. Wysokość opłaty jednorazowej wynika z przemnożenia stawki 17 złotych przez liczbę pełnych miesięcy, o które została skrócona umowa zawarta na czas określony 60 miesięcy.

Niesporne, a nadto:

- umowa sprzedaży energii elektrycznej nr (...)_US – k. 9 – 11.

Umowa kompleksowa dostarczania paliwa gazowego nr (...)_UK z dnia 19 czerwca 2017 roku została zawarta na czas określony 60 miesięcy.

Zgodnie z postanowieniem par. 1 pkt 3 i 8 (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. zobowiązała się do dostarczania odbiorcy – H. G. paliwa gazowego, a odbiorca zobowiązał się do jego kupna i odbioru dla punktu odbioru paliwa gazowego na warunkach określonych w umowie, ogólnych warunkach umowy sprzedaży energii elektrycznej oraz cenniku promocyjnym.

Odbiorca uprawniony był do wypowiedzenia umowy, bez podania przyczyny, poprzez złożenie pisemnego oświadczenia o wypowiedzeniu. Umowa ulega rozwiązaniu z ostatnim dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym oświadczenie o wypowiedzeniu wpłynęło do sprzedawcy. Odbiorca może wskazać późniejszy termin rozwiązania umowy (par. 1 pkt.11 umowy).

Zgodnie z postanowieniem par. 3 pkt 1 umowy w przypadku wypowiedzenia przez odbiorcę umowy zawartej na czas określony przed upływem okresu 60 miesięcy, odbiorca zapłaci sprzedawcy opłatę jednorazową z tytułu przedterminowego rozwiązania umowy zawartej na czas określony. Wysokość opłaty jednorazowej wynika z przemnożenia stawki 17 złotych przez liczbę pełnych miesięcy, o które została skrócona umowa zawarta na czas określony 60 miesięcy.

Niesporne, a nadto:

- umowa kompleksowa dostarczania paliwa gazowego nr (...)_UK z dnia 19.06.2017 r. – k. 12-14.

H. G. dowiedziała się, że zawierając umowę sprzedaży energii elektrycznej nr (...)_US dokonała zmiany sprzedawcy energii elektrycznej z pisma skierowanego do niej przez dotychczasowego sprzedawcę energii elektrycznej. W analogiczny sposób dowiedziała się również, że zawierając umowę kompleksową dostarczania paliwa gazowego nr (...)_UK dokonała zmiany dostawcy paliwa gazowego.

Niesporne.

W piśmie z dnia 28 sierpnia 2017 roku skierowanym do (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. H. G. oświadczyła, że uchyła się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu o zawarciu umowy sprzedaży energii elektrycznej nr (...)_US i umowy kompleksowej dostarczania paliwa gazowego nr (...)_UK.

W treści opisanego pisma H. G. wskazała, iż w momencie podpisywania przedmiotowych umów trwała w mylnym przekonaniu, iż pracownik pozwanej jest w istocie przedstawicielem dotychczasowego sprzedawcy energii elektrycznej i dotychczasowego dostawcy paliwa gazowego. Nadto H. G. wskazała, iż pracownik pozwanej zapewniał ją, że podejmowane przez niego czynności doprowadzą do obniżenia wysokości rachunków. W dalszej treści pisma H. G. nadmieniła, iż cierpi z powodu osłabienia słuchu i zaników pamięci, zaś wspomniana kondycja, tj. przemijający zanik pamięci istotnie przyczynił się do wprowadzenia jej w błąd przez przedstawiciela pozwanej Spółki, zaś złożone przez nią w tej sytuacji oświadczenie woli o zawarciu przedmiotowych umów należy uznać za nieważne z mocy prawa wobec zaistnienia warunków opisanych w art. 82 k.c.

Niesporne, a nadto dowód:

- pismo z dnia 28 sierpnia 2017 r. – k. 15.

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. w piśmie z dnia 11 września 2017 r. zaprzeczyła, aby istniały przesłanki do złożenia przez H. G. oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu, wskazując, że z treści dokumentów, które H. G. opatrzyła własnoręcznym podpisem jednoznacznie wynika, że jest ona stroną umowy sprzedaży energii elektrycznej nr (...)_US z dnia 19 czerwca 2017 r.

oraz umowy kompleksowej dostarczania paliwa gazowego nr (...)_UK z dnia 19 czerwca 2017 roku, a nadto, że została należycie pouczona o warunkach i terminie do złożenia skutecznego oświadczenia o odstąpieniu od ww. umów.

Niesporne, a nadto dowód:

- pismo z dnia 11 września 2017 r. – k. 16 - 18.

W piśmie z dnia 19 września 2017 roku H. G. oświadczyła, że wypowiada umowę sprzedaży energii elektrycznej nr (...)_US z dnia 19 czerwca 2017 r. oraz umowę kompleksową dostarczania paliwa gazowego nr (...)_UK z dnia 19 czerwca 2017 roku, wskazując iż nie miała intencji zmiany sprzedawcy energii elektrycznej i dostawcy paliwa gazowego i rozwiązania umów łączących ją z dotychczasowymi operatorami. Nadto H. G. wskazała, iż niezasadne będzie obciążenie jej karą za wypowiedzenie w/w umów. Ponownie podniosła również kwestię swojego słabego zdrowia, tj. upośledzenia słuchu i problemów z pamięcią.

Niesporne, a nadto dowód:

- pismo z dnia 19 września 2017 r. – k. 19.

Pismem z dnia 3 października 2017 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. poinformowała H. G., iż w związku ze złożonym przez nią oświadczeniem o wypowiedzeniu umowy sprzedaży energii elektrycznej nr (...)_US oraz umowy kompleksowej dostarczania paliwa gazowego nr (...)_UK wystawiła na rzecz H. G. notę obciążeniową (...) na kwotę 918 złotych, płatną do dnia 14 grudnia 2017 r., a także notę obciążeniową nr (...) płatną do dnia 15 grudnia 2017 roku, odpowiednio tytułem opłaty jednorazowej zgodnie z umową sprzedaży energii elektrycznej i tytułem wypowiedzenia umowy kompleksowej dostarczania paliwa gazowego przez upływem 60 miesięcy od jej zawarcia.

Niesporne, a nadto dowód:

- pismo z dnia 3 października 2017 r. - k. 20-21,

- nota obciążeniowa nr (...) – k. 22-23,

- nota obciążeniowa nr (...) – k. 24.

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

w zakresie swojej działalności zajmuje się m.in. dystrybucją paliw gazowych w systemie sieciowym, wytwarzaniem i handlem paliwami gazowymi oraz wytwarzaniem, przesyłaniem, dystrybucją i handlem energią elektryczną.

Niesporne, a nadto:

- wydruk informacji odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru

przedsiębiorców KRS – k. 25-27.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zostało uznane przez pozwaną.

Podstawa prawna powództwa opiera się normę procesową dotyczącą powództwa o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego – art. 189 k.p.c.

Pozwana uznała powództwo w całości. W związku z powyższym pierwszoplanowo istotne w sprawie nie są rozważania dotyczące ustalenia stanu faktycznego (który należy ocenić jako niesporny), poza jednym kontekstem – dopuszczalności uznania powództwa.

Zgodnie z art. 213 par. 2 k.p.c. Sąd jest związany uznaniem powództwa, a może go nie uznać i nie uznać jego skutków w procesie, jedynie jeżeli jest ono sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego, albo zmierza do obejścia prawa. Należy uznać, że taka sytuacja nie ma miejsca w przedmiotowej sprawie, a biorąc pod uwagę treść ewentualnych zarzutów formalnych i ich możliwą nieskuteczność, uznanie powództwa nie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego.

Uznanie powództwa jest aktem dyspozycyjności pozwanego, który nie tylko uznaje samo żądanie powoda, ale i to, że uzasadniają je przytoczone przez powoda okoliczności faktyczne i godzi się na wydanie wyroku uwzględniającego to żądanie.

Uznanie z chwilą jego dokonania przez pozwanego wywołuje określone skutki zarówno procesowe, jak i materialnoprawne (wyrok SA w Krakowie z dnia 5 grudnia 2012 roku, sygn. I ACa 1061/12). Mając na względzie wskazaną myśl i określenie podstaw żądania, pogląd o braku przesłanek do zanegowania uznania przedmiotowego powództwa ulega wzmocnieniu. Jak wskazano - uznanie powództwa będące aktem dyspozytywnym obejmuje zarówno okoliczności faktyczne, jak i podstawę prawną danej sprawy, tzn. zespół obowiązujących przepisów, na podstawie których sąd ma wydać rozstrzygnięcie (tak: wyrok SN z dnia 9 listopada 2011 roku, sygn. II CSK 671/10). Uznanie powództwa to czynność procesowa zmierzająca do rezygnacji pozwanego z obrony i zgoda na wydanie wyroku uwzględniającego to żądanie (tak: wyrok SN z dnia 9 listopada 2011 roku, sygn. akt II CSK 70/11).

Sąd rozstrzyga o kosztach postępowania w każdym orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie (art. 108 § 1 k.p.c.). Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca jest obowiązana zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Działający na rzecz powoda nie poniósł kosztów procesu.

Koszty sądowe zostały zdjęte ze stron i Sąd odstąpił od obciążania nimi, według reguły z art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Mając na względzie powyżej przedstawione ustalenia i rozważania prawne orzeczono jak w formule sentencji przedmiotowego wyroku.

SSR Grzegorz Szacoń

Sygn. akt III C 1144/18

ZARZĄDZENIE

1. odnotować terminowe sporządzenie uzasadnienia;
2. odpis wyroku wraz z odpisem uzasadnienia doręczyć pełnomocnikowi pozwanej;
3. odpis wyroku nieprawomocnego doręczyć M.R..K.;
4. zarządzenie do wykonania w terminie 7 dni;
5. akta do postępowania międzyinstancyjnego Przewodniczącej Wydziału lub ze zwrotką po doręczeniu za 30 dni.

S., dnia 5 marca 2019 roku

SSR Grzegorz Szacoń

S., dnia 5 marca 2019 roku

Karta kwalifikacyjna orzeczenia

1. Sygnatura akt: III C 1144/18

2. Wyrok z dnia 21 lutego 2019 roku.

3. Hasło tematyczne orzeczenia: Ustalenie stosunku prawnego.

4. Podstawa prawna orzeczenia: art. 189 k.p.c.

5. Nie publikować w Portalu Orzeczeń: z uwagi na zaistnienie przyczyny wyłączającej określonej w:

§ 1 ust. 2

§ 1 ust. 3

§ 1 ust. 6.

Sędzia - sprawozdawca